

[Knud Bro.]

fra 25 til 21 år ved myndighedsloven af 1922, ligesom valgretsalderen nu også er 21 år. Denne aldersgrænse gælder også i de fleste andre europæiske lande. Man er altså voksen, når man er 21 år, med pligter og rettigheder. Om dette er rimeligt, kan der vel sættes et spørgsmåltegn ved. Jeg vil gerne nævne, at en engelsk regeringskommission for nogen tid siden har færdiggjort et arbejde. Man har igennem 2 år kulegravet spørgsmålet: hvor går den naturlige grænse mellem umyndig og myndig, mellem barn og voksen? De 11 engelske kommissionsmedlemmer, der i parentes bemærket gennemsnitlig er over 40 år, kommer efter 2 års arbejde til det resultat, at man er voksen, når man er 18 år. Til den almindeligt accepterede iagttagelse, at unge i dag bliver biologisk modne tidligere end førhen, føjer de, at vor tids unge også tilsyneladende er socialt modne tidligere. De tilføjer, at tidens unge er både ansvarsbevidste og arbejdsomme, og i virkeligheden, siger de engelske sagkyndige, optræder de oftest betydeligt mere tillidvækkende end den ældre generation. Den engelske kommission går på grundlag af sine undersøgelser — hvis positive resultat med hensyn til, hvordan unge klarer sig i samfundet, tilsyneladende også har overrasket kommissionen selv — i en rapport ind for, at konsekvensen må være en nedsættelse af myndighedsalderen, og man følger det op med at sige, at det også må komme til at øve indflydelse på valgretsalderen.

Hvis man følger kommissionen, vil man først og fremmest have løst et meget væsentligt problem, der stammer fra det misforhold, der er mellem pligter og ansvar — det er jo tydeligt for os alle sammen. F. eks. er man gennem værnepligt tvunget til at deltage i sit lands forsvar uden nogen egentlig indflydelse på landets udenrigs- og forsvarspolitik. Fra den dag, man er 18 år, ophører forældrenes forsørgerpligt, men man får ikke samtidig retten til helt og fuldt at overtage tøjlerne i sine egne pengesager. Det betyder i praksis, at man ifølge myndighedslovens § 50 ikke selv kan købe på afbetaling; afbetalingskøb er forbudt unge under 21 år. Det er et stort spørgsmål, om man i vor tid kan opretholde forestil-

lingen om, at det er for at beskytte de unge, og at det er for deres egen skyld, man har sådanne bestemmelser, når en række af disse unge jo faktisk allerede lever i ægteskab o. lign. og altså er afskåret fra f. eks. at købe en støvsuger eller en vaskemaskine på afbetaling, ting, som jo kunne lette dem arbejdet ikke mindst i ægteskaber, hvor der er børn.

Den engelske rapport er altså relativt positiv i sine betragtninger, i sin vurdering af ungdommen.

Det forekommer også mig, at der må være et rimeligt forhold mellem rettigheder og pligter, da også jeg mener, at dette må føre til den størst mulige ansvarsbevidsthed. Men der er selvfølgelig også andre spørgsmål i sagen, og der er vel nok nogen, der har været forurologet over den sidste tids udskejelser fra visse ungdomsgruppers side. Man har følt, at der var en mangel på ikke bare autoritetstro, men også autoritetsrespekt, og nogle har måske også følt, at der var noget fjollereri indblandet i nogle af de bevægelser, som ungdommen har tilsluttet sig, og det må selvfølgelig også indgå i overvejelserne, når man skal prøve at vurdere, om ungdommen er tilstrækkelig ansvarsbevidst og tilstrækkelig moden til at tage det ansvar, som følger med en nedsættelse af valgretsalder og myndighedsalder.

Ved Nordisk Råds 11. session i 1963 forelå der et forslag om at tage disse spørgsmål op til overvejelse. Man kom vel egentlig ikke ret meget videre med det. Man var enig om, at nok var der tale om en tidligere modning på det fysiske område, men man turde ikke tro på, at det også gjaldt det sociale område. Man afviste det altså, og det interessante ved det var, at man afviste det med fuld støtte fra de nordiske ungdomsorganisationer, idet disse nordiske ungdomsorganisationers synspunkt nærmest kan udtrykkes i et citat fra beretningen, der lyder sådan:

„Man må nærmest få det indtryk, at der ikke fra ungdommens side tillægges det rejste spørgsmål nogen væsentlig betydning.“

Om det nu skyldes, at ungdommen ser sådan på det, eller at ungdommens ledere er blevet for gamle, kan man jo overveje. Det er nok at sige, at der er en række